NÁRODNÍ INSTITUT
PRO DALŠÍ
VZDĚLÁVÁNÍ

Národní institut pro další vzdělávání MŠMT
Senovážné náměstí 25, 110 00 Praha 1

Olympiáda v českém jazyce
44. ročník, 2017/2018
Školní kolo – zadání

II. kategorie

Počet bodů: .....

Jméno: ..... Škola: .....

Bylo to psisko jako rukavice, s žabíma očima a na tenkých nožičkách, jež titěrně zvedalo, jako by věčně zábly. Do jeho staré, pitomé hlavy se nevešlo nic jiného nežli jméno Pucínek a vědomí, že udělat loužičku je věc, která se tresce.

Jednou se za rachotu hromů protrhla nebesa a těžký, hučící, crčící příval se vylil masivním proudem; v té chvíli se pískové nádvoří zámku změnilo v žluté jezero, jež se s jekem horské bystřiny řítilo do parku, vyrývajíc hluboké struhy.

V tu chvíli capalo psisko ze schodů; a když uvidělo pod sebou to boží dopuštění zátopy, počalo se třást a nahrbilo hubený zadeček v pokoře kajícného a doznávajícího hříšníka: to já jsem udělal tu velkou loužičku.

(Karel Čapek – Bajky a podpovídky)

1. a) Najděte v textu slovo zveličelé a vypište je.

b) Podtrhněte výraz, který nejlépe vystihuje charakter slova, jež jste vypsali:

nespisovná čeština – expresivní – slangová – nářeční – historismus

c) Doplňte: *Opakem slov zveličelých jsou slova ……, z nichž se v zadaném textu vyskytují ……..*

2. a) Napište infinitiv ke slovesnému tvaru *tresce*. U tvaru *tresce* užitého v textu určete mluvnické kategorie.

b) Má tvar *tresce* ještě jiný význam (nezávislý na zadaném textu)? Pokud ano, napište příslušné slovo v základním tvaru a určete mluvnické kategorie tvaru *tresce* v tomto případě (je-li více možností, uveďte je všechny).

3. Najděte v textu souřadně spojené nevětné výrazy a vypište je.

4. Vypište z textu tři zvukomalebná (onomatopoická) slova.

5. Určete, kterým větným členem je v textu tvar *zátopy*.

6. Vysvětlete, v čem jsou z jazykového hlediska zvláštní následující spojení:

a) (*udělat*) *velkou loužičku*

b) *jezero se řítí*

7. a) Posuďte rozčlenění textu do odstavců a popište, co jednotlivé odstavce obsahují:

1. odstavec:.....
2. odstavec:.....
3. odstavec:.....

b) Posuďte významovou návaznost textu a napište, jak spolu jednotlivé odstavce obsahově souvisejí?

8. Najděte v textu středníky a zamyslete se nad jejich funkcí. Napište, čím by bylo možné středníky v textu nahradit (existuje-li více možností, uveďte je všechny).